

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005142

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-09-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 159-к від 24 вересня 2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сеїтаблаєв Ельдар Раїдович

2. Eldar R. Seitablaiev

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: Соціологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16053

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07

Тема дисертації:

1. Правосвідомість кримськотатарського народу: особливості формування та розвитку
2. Legal consciousness of the Crimean Tatar people: features of formation and development

Реферат/анотація:

1. В умовах сучасного розвитку та трансформації правової системи України, посилення уваги до проблематики прав людини, прав корінних народів, національної ідентичності та правової інтеграції, особливого значення набуває осмислення специфіки формування та розвитку правосвідомості кримськотатарського народу як корінного народу України. Зазначена проблематика є вагомим у контексті загальнотеоретичного осмислення правосвідомості як багатовимірного соціально-правового явища, що відображає рівень сприйняття права, правових цінностей, принципів справедливості, законності, розумності, відповідальності та правопорядку певною соціальною спільнотою. Правосвідомість виступає не лише елементом правової системи суспільства, але й важливим чинником правотворення, правореалізації та правової поведінки суб'єктів суспільних відносин. У зазначеному контексті особливого наукового значення набуває дослідження правосвідомості кримськотатарського народу як специфічної форми колективної

правосвідомості, сформованої під впливом унікального історичного досвіду, етнокультурних особливостей та правових традицій, становлення якої відбулося під впливом взаємодії звичаєвого права, релігійно-правових норм ісламської традиції, елементів державного управління періоду Кримського ханства, розвитку правової системи незалежної України тощо. Актуальність також зумовлена сучасними геополітичними викликами, пов'язаними із триваючою збройною агресією РФ проти України та тимчасовою окупацією Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, оскільки саме кримськотатарський народ опинився серед соціальних груп, права та свободи яких зазнали найбільш системного обмеження в умовах окупаційного режиму. Переслідування представників кримськотатарського народу, обмеження їх свободи слова, політичної участі, культурного самовираження та інших прав актуалізує потребу комплексного дослідження особливостей їхнього правового світогляду та механізмів трансформації правосвідомості в умовах війни та окупації, що сприятиме удосконаленню державної політики у сфері захисту прав корінних народів. Крім того, актуальність дослідження визначається необхідністю комплексного осмислення міжнародно-правових стандартів у сфері захисту прав корінних народів з метою адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу в межах євроінтеграційного курсу України, розвитку демократичних інститутів та зміцнення правової державності. Врахування такого досвіду є важливим для України з огляду на законодавче визнання кримськотатарського народу корінним народом України та необхідністю формування цілісної ефективної моделі правового забезпечення його статусу, прав та гарантій. Метою дисертаційного дослідження є комплексний аналіз особливостей формування та розвитку правосвідомості кримськотатарського народу, визначення її ролі у функціонуванні правової системи України задля підвищення ефективності соціальної інтеграції українського суспільства, механізмів забезпечення прав людини та гармонізації міжетнічних відносин. Емпіричну основу дисертації становлять доктринальні джерела, а саме: монографії; дисертаційні дослідження та їх автореферати; фахові наукові статті в різних галузях права та гуманітарних дисциплін, тези доповідей та матеріали наукових конференцій за тематикою дисертації. Крім того, було здійснено комплексний аналіз нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері корінних народів та національних меншин в Україні. У процесі дослідження теоретичних аспектів теми дисертації автором у межах проблематики особливостей формування та розвитку правосвідомості кримськотатарського народу проаналізовано історичну еволюцію уявлень про правову свідомість як особливої форми суспільної свідомості. У результаті дослідження встановлено, що історично правосвідомість розвивалась як складна система уявлень про право, в якій гармонійно поєднуються моральні, соціальні та юридичні засади. При цьому формування правосвідомості визначається взаємодією індивідуальних прав і обов'язків з суспільними інтересами та інститутами влади, а також постійним осмисленням справедливості і законності. Визначено методологію дисертаційного дослідження, що побудована як багатовекторна система методів та принципів наукового пізнання, використання яких дозволило побачити складність та багатоаспектність формування та розвитку правосвідомості. Використання історичного, системно-структурного, формально-логічного, функціонального, герменевтичного та інших методів дало змогу: поєднати аналіз історичної еволюції правосвідомості з особливостями її сучасного розвитку; виявити не лише об'єктивні прояви правосвідомості, але й суб'єктивний досвід розуміння правових явищ, що, у свою чергу, надало можливість досліджувати її не як статичний об'єкт, а як динамічний процес соціального конструювання правової реальності; простежити як змінюється рівень правосвідомості під впливом війни, євроінтеграції та цифровізації

2. In the context of modern development and transformation of the legal system of Ukraine, increased attention to the issues of human rights, the rights of indigenous peoples, national identity and legal integration, understanding the specifics of the formation and development of the legal consciousness of the Crimean Tatar people as the indigenous people of Ukraine is of particular importance. The above-mentioned issues are significant in the context of a general theoretical understanding of legal consciousness as a multidimensional socio-legal phenomenon, which reflects the level of perception of law, legal values, principles of justice, legality, reasonableness, responsibility and law and order by a certain social community. Legal consciousness is not only an element of the legal system of society, but also an important factor in lawmaking, law implementation and legal

behavior of subjects of social relations. In this context, the study of the legal consciousness of the Crimean Tatar people as a specific form of collective legal consciousness, formed under the influence of unique historical experience, ethno-cultural features and legal traditions, the formation of which took place under the influence of the interaction of customary law, religious and legal norms of the Islamic tradition, elements of state administration during the Crimean Khanate period, the development of the legal system of independent Ukraine, etc., acquires special scientific significance. The relevance is also due to modern geopolitical challenges associated with the ongoing armed aggression of the Russian Federation against Ukraine and the temporary occupation of the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol, because it is the Crimean Tatar people who have found themselves among the social groups whose rights and freedoms have been most systematically restricted under the conditions of the occupation regime. The persecution of representatives of the Crimean Tatar people, the restriction of their freedom of speech, political participation, cultural expression and other rights actualizes the need for a comprehensive study of the features of their legal worldview and the mechanisms of transformation of legal consciousness in conditions of war and occupation, which will contribute to the improvement of state policy in the field of protection of the rights of indigenous peoples. In addition, the relevance of the study is determined by the need for a comprehensive understanding of international legal standards in the field of protection of the rights of indigenous peoples in order to adapt national legislation to the legislation of the European Union within the framework of Ukraine's European integration course, the development of democratic institutions and the strengthening of legal statehood. Taking into account such experience is important for Ukraine in view of the legislative recognition of the Crimean Tatar people as an indigenous people of Ukraine and the need to form a holistic effective model of legal support for their status, rights and guarantees. The purpose of the dissertation research is a comprehensive analysis of the features of the formation and development of the legal consciousness of the Crimean Tatar people, determining its role in the functioning of the legal system of Ukraine in order to increase the effectiveness of social integration of Ukrainian society, mechanisms for ensuring human rights and harmonization of interethnic relations. The empirical basis of the dissertation is doctrinal sources, namely: monographs; dissertation research and their abstracts; professional scientific articles in various fields of law and humanitarian disciplines, abstracts of reports and materials of scientific conferences on the topic of the dissertation. In addition, a comprehensive analysis of regulatory legal acts regulating relations in the field of indigenous peoples and national minorities in Ukraine was carried out. In the process of studying the theoretical aspects of the dissertation topic, the author, within the framework of the problems of the peculiarities of the formation and development of the legal consciousness of the Crimean Tatar people, analyzed the historical evolution of ideas about legal consciousness as a special form of social consciousness. As a result of the study, it was established that historically legal consciousness developed as a complex system of ideas about law, in which moral, social and legal principles are harmoniously combined. At the same time, the formation of legal consciousness is determined by the interaction of individual rights and obligations with public interests and institutions of power, as well as the constant understanding of justice and legality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сеїтаблаєв Е. Р. Правосвідомість як юридична категорія: змістовно-структурний аспект. Наукові перспективи. 2024. № 7 (49). С. 1115-1127. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7\(49\)-1115-1127](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-1115-1127)

- Сеїтаблаєв Е. Р. Сучасна правосвідомість: діалектика формування та розвитку. Успіхи і досягнення в науці. 2024. №8 (8). С. 151-165. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-8\(8\)-151-165](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-8(8)-151-165)
- Сеїтаблаєв Е. Р. Правова свідомість кримськотатарського народу в контексті прав корінних народів: перспективи розвитку. Альманах права. 2025. Вип. 16. С. 440-447. DOI: <https://doi.org/10.33663/2524-017X-2025-16-440-447>
- Сеїтаблаєв Е. Р. Роль правосвідомості кримськотатарського народу в формуванні та розвитку правотворчої політики України. Наукові інновації та передові технології. 2025. №7 (47). С. 1000-1014. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7\(47\)-1000-1014](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47)-1000-1014)
- Сеїтаблаєв Е. Р. Правова свідомість: методологічний контекст осмислення. Правова держава. 2026. Вип. 37. С. 861-871. DOI: <https://doi.org/10.33663/0869-2491-2026-37-861-871>
- Сеїтаблаєв Е. Р. Поняття та ознаки правосвідомості. Відкрита наука сучасності: головна місія, напрями та інструменти, шлях та її розвиток : матеріали II Міжн. наук.-практ. конф. (12 квіт. 2024 р., м. Вінниця, м. Відень) // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2024. № 38. С. 108-110. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.12.04.2024.016>
- Сеїтаблаєв Е. Р. До питання про структуру правосвідомості. Ricerche Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realtà domestiche: зб. наук. праць «ппГОп» з матеріалами V Міжн. наук.-практ. конф. (м. Болонья, 26 квітня 2024 р.). Вінниця-Болонья: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», Associazione Italianadi Storia Urbana, 2024. С. 137-140. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-26.04.2024.026>
- Сеїтаблаєв Е. Р. До питання про етнічний чинник формування та розвитку правосвідомості. Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique: зб. наук. праць «ппГОп» з матеріалами VII Міжн. наук.-практ. конф. (м. Париж, 20 вересня 2024 р.). Вінниця-Париж: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», La Fedeltà, 2024. С. 79-82. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-20.09.2024.015>
- Сеїтаблаєв Е. Р. Особливості формування та розвитку правосвідомості кримськотатарського народу. Scientific Researches and Methods of Their Carrying Out: World Experience and Domestic Realities: матеріали IX Міжн. наук.-практ. конф. (19 квітня 2025 р., м. Вінниця, м. Відень) / Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2025. № 51. С. 514-516. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.18.04.2025.066>
- Сеїтаблаєв Е. Р. Правосвідомість в умовах постмодерну: інформаційно-технологічний контекст розвитку. Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realtà domestiche: зб. наук. праць «ппГОп» з матеріалами VII Міжн. наук.-практ. конф. (м. Болонья, 6 червня 2025 р.). Вінниця-Болонья: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», Associazione Italiana di Storia Urbana, 2025. С. 168-171. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-06.06.2025.033>
- Сеїтаблаєв Е. Р. Правосвідомість кримськотатарського народу та правотворча політика України: деякі аспекти взаємозв'язку. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends: зб. наук. праць «ппГОп» з матеріалами IX Міжн. наук.-практ. конф. (м. Оксфорд, 10 жовтня 2025 р.). Вінниця-Оксфорд: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», P.C. Publishing House, 2025. С. 77-80. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-10.10.2025.014>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U114449; 0124U004586

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сунегін Сергій Олександрович

2. Serhii O. Suniehin

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4304-708X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Макеева Олена Миколаївна

2. Olena M. Makeieva

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6101-2951

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луцький Роман Петрович

2. Roman P. Lutskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9558-3699

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Львова Олена Леонідівна

2. Olena L. Lvova

Кваліфікація: к.ю.н., старший науковий співробітник, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2985-9671

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клещенко Наталія Олександрівна

2. Nataliia O. Kleshchenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4317-1470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна